СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 179. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 3 серпня 1935. — VOL. XLIII. No. 179. Jersey City, N. J., Saturday, August 3, 1935. THREE CENTS

РЕПУБЛИКАНСЬКА ОБСТРУКЦІЯ ПРОТИ ОПАДАТКУВАННЯ БАГАЧІВ

ВАШИНГТОН. — Як палата послів почала наради над пропонованим урядом законом про оподаткування великих багатств, що мав принести урядови 270 мілiонів долярів приходу на рік, републиканці негайно почали обструкцію.

При помочі відповідних формальних внесків опозиція збавила цілих дві години. Обструкція відає заставити більшість відложити справу аж до понеділка.

Того самого дня палата послів завдала ще один удар адміністрації, коли вона відкинула 210 голосами проти 155 пропозицію уряду щодо корпорацій публичного вжитку.

„ЛАБІСТИ" ПОСЛУГУВАЛИСЯ КАМПАНІЄЮ ПІДШЕПТІВ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Перед сенатським комітетом для розсліду „лабістів" станули кілька свідків, що зізнали, що великі підприємства для виробу електричної сили вживали в кампанії проти пропонованого урядом закону про ці підприємства так звані кампанії підшептів.

На переслуханню ставав самий автор цеї кампанії, що піддав був підприємству думку, щоби вони вжило людей, які мають нашіптувати, що президент Рузвелт є умово хорий.

Прокуратория нічого ще не зробила в справі карного переслідування за ці підшепти.

УРЯД ВИСИЛАЄ НІМЕЧЧИНІ НОТУ ПРО ЗАВОРУШЕННЯ НА „БРЕМЕНІ".

ВАШИНГТОН.—Вилієм Филипс, заступник секретаря стейту, вислав уже німецькому урядови відповідь на його протест проти заворушення на „Бремені".

У цій відповіді американський уряд займає інакше становище, ніж заняв був німецький уряд. Американський уряд каже, що нюйорська поліція зробила все, що лежало в її силі, щоби здержати заворушення та привести виновників до судової відповідальности. Коли були заворушення, то до певної міри за це винуватий заряд корабля, що не постарався наперед їм запобігти.

Одначе американський уряд признає, що німецький прапор збезчещено й висказує за це свій жаль.

Урядовці кажуть, що вони вважають цим інцидент закритим, себто не сподіваються, щоб цю справу треба було ще далі підносити.

ПРИСЯЖНІ ЗВІЛЬНЯЮТЬ „ШУЛЦА".

МАЛОВН (Ню Йорк). — Перед місцевим федеральним судом велася розправа проти Артура Флеґенгаймера, загально званого під прізвищем Доч Шулц, котрого прокураторія обвинувачувала за незаплачення величезної суми з пивоварського бизнесу.

28 годин нараджувалися присяжні судді над присудом і нарешті вирішили, що вони вважають обвинуваченого безвинним. Рішення присяжних було несподіванкою для суду й підсудного. На салі між його прихильниками почались оплески. Суддя скоро їх здержав, а потім промовив до присяжних: „Ви працювали довго й певно добре застановлялися над справою. Одначе заки я вас відпущу, я хочу сказати вам, що ваш присуд є того роду, що він мусить потрясти довірям народу до чесности й правди. З нього видно, що ви дійшли до присуду не на основі доказів, але на якійсь іншій основі. Ви можете вертатись домів з тим переконанням, що ви завдали удар виконуванню закону та дали заохоту людям, що ломлять закони. Ці люди вас похвалять. Я не можу".

Коли публика почала вставати, щоби вийти з салі, суддя людей здержав: він хотів, щоби присяжні перейшли поперед публику зі спущеними головами.

Це вже був другий процес уряду проти Шулца, та уряд буде ще раз пробувати добитися його засуду, бо федеральний суд у Бронксі хоче його судити за незаплачення податку в сумі 92,000 долярів.

БУРЯ ВДАРИЛА НА РИБАЦЬКУ ФЛЬОТУ.

НЮ ЙОРК. — Коло 4-тої години пополудня вдарила на так званий Великий Полудневий Залив справжня тропікальна буря, відома як „твістер" (скрут), перевернула кілька рибацьких човнів, звалила у воду коло пів сотки людей і втопила з того двох рибаків.

КОНГРЕСМЕНИ ПРОТИ БИТТЯ ДРІБНОЇ МОНЕТИ.

ВАШИНГТОН. — Монетний комітет палати послів спротивився плянови уряду чеканити нові дрібні монети.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Коло фабрики „Опал Говжері Милс", недалеко від вулиць 3-тьої й Бристол, прийшло в четвер до поважної сутички між поліцією та страйкарами. Одного кінного поліцая й одного симпатика страйкарів побито до безпамяти.

На страйк вийшли були коло півчверти тисячі робітників.

І НА ВОДІ РОЗБИВАЮТЬ ЛЮДЕЙ, А ПОТІМ УТІКАЮТЬ.

На човен, в котрім сиділи три рибаки з Фріпорт, Лонг Айленд, та ловили рибу, наїхало 50 стіп довге моторове судно, вдарило в саму середину їх човна, розбило її та пігнало далі. Три інші човни, що находилися вноблизку, поспішили на ратунок борикаючимся у воді рибакам. Одному з них удар судна зломав ногу. Поліція шукає виновників.

ЯК ЖИВЕ СОБІ ЛІТВІНОВ.

Кореспондент лондонської „Нюс Кроникл", котрий знає російського комісаря заграничних справ, Літвінова, 18 літ, був у його віллі, віддаленій на годину їзди автом з Москви. Він так описує те, що там бачив: Положення тої віллі таке гарне, що мається враження як у Швайцарії. Літвінов живе там з жінкою (вона Англійка з роду), своячкою та двома дітьми. Приймають там і гостей, роблять з ними прогульки по лісі, грають у карти. Маленький син Літвінова пояснює гостям, що „татко все шахрує". І дійсно — пише англійський журналіст — дитина каже правду. Сам Літвінов оповідає, що він за довгі часи перебування в царських тюрмах так удосконалився в штуці підглядати карти противника і підкидати, що треба, що не можливо його схопити на тім шахрайстві.

ҐЕНЕРАЛ ФІШЕР ПОМЕР.

Колишній командант австрійської жандармерії на Буковині, ґенерал-майор на пенсії, Едвард Фішер, помер у Відні, проживши 74 роки. Підчас війни відгравав покійник визначну ролю в обороні Буковини від московського війська. Його відділи, зложені з жандармів, фінансової сторожі й ополченців та деяких охотників, крили праве крило австро-угорської армії. Після війни він мусів покинути Буковину, бо в часі війни провинився проти Румунів, що змагали до обєднання з Румунією. Ґенерал-майор Фішер служив на Буковині довгі роки. Під його редакцією вийшла цінна праця про Буковину — її географія, етнографія й історія.

ПРИКАЗ Ч. 140,010,149.

Офінор дістав відомости з Москви, що газета „Труд" публікує в ч. 166 під вище зазначеним числом приказ, виданий дирекцією фабрики чоколяди в Москві. Запитаний редакцією директор фабрики пояснив, що приказ є автентичний, але загальна система керування фабрикою вимагає потвердження кожного найдрібнішого розпорядження кожного урядовця на письмі, бо в противному випадку вся дирекція може бути заслана на Соловки за саботаж. Тому число приказів досягло такої астрономічної цифри.

НАСЛІДКИ ЮВИЛЕЮ.

В Англії в околиці Кент народилося дитя, що мало на плечах відбитку корони. Такі випадки дуже часто трапляються в медицині. Лікарі кажуть, що мати дитини дуже зворушилася підчас ювилейних свят. Це доказує також, що Англійки дуже привязані до свого монарха.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В ІТАЛІЇ.

Офінор повідомляє з Риму, що в Турині відбувся цими днями великий радіовий концерт відомої української співачки та літератки пані Липовецької. Артистка дала італійському громадянству по мистецьки підібрану низку українських пісень, починаючи з історичних козацьких, аж до модерних. Великі туринські газети, як „Стампа", „Ґазета дель Пополо" та інші, присвятили цьому концертови незвичайно прихильні рецензії, захоплюючися красою українських пісень та називаючи артистку „найкращою пропаґаторкою на чужині мистецтва своєї шляхотної Батьківщини". Зачуваємо, що виступ пані Липовецької має бути повторений в осени, але з програмою модерної української музики. Беручи під увагу високий рівень музичної критики в Італії, можна вважати виступ пані Липовецької великим успіхом українського мистецтва в цілости.

ХРЕСТ МІЖ СЕРПОМ І МОЛОТОМ.

Офінор повідомляє з Парижа, що французька преса відмічає із здивуванням появлення нового релігійного тижневика „Нова Земля", на якого обкладинці красується хрест, поміщений між серпом і молотом. Під хрестом земська куля, на якій совєтський Союз відзначено гарячою червоною фарбою. Вступна стаття вияснює, що тижневик є центральним органом „християн революціонерів", а з тексту випливає, що головним його інспіратором є епископ Шапталь, відомий своїми політичними виступами, а надто антиукраїнською політикою. О. Шапталь, який походить з російсько - жидівської родини, є знаним прихильником єдиної неділимої і з цього боку має великий вплив на ціле паризьке духовенство. Останній виступ „християн революціонерів" є очевидно зроблений у надії здобути симпатії большевиків, які певно перші насміються з невдалої ініціятиви політикуючого священика.

ЧОЛОВІК І ДИТИНА ВБИТІ, А ЖІНКА ЗБОЖЕВОЛІЛА.

На польсько-румунській границі в Неполоківцях скоїлася жахлива трагедія. Перед вечором 21 червня ц. р., як польські пригpaничники проходжалися на границі, запримітили три особи, що хотіли перейти границю до Неполоківців. Це була подружня пара з малою дитиною. Польські прикордонники завізвали їх станути на місці. Родичі, що тягнули за собою дитину, не послухали приказу вояків, але почали переходити границю скоро, бігом. Вояки взяли зброю до рук і вистрілили кілька разів на втікачів.

Жінка перебігла границю на буковинський бік. Її заарештували румунські граничники. Нещаслива, що не оглядалася назад себе, не знала, що сталося з її чоловіком і дитиною. Як вона обернулася й побачила недалеко трупи своїх рідних, дістала зараз потрясення нервів і не прийшла більше до себе. Вона збожеволіла. Її перевезли до лічниці умово-хорих у Чернівцях.

Вона називається Ольга Романик, 37 літ, з Галичини.

НОВИЙ ІСТОРИЧНИЙ МАТЕРІЯЛ ПРО МАЗЕПУ.

Згідно з відомостями агенції Офінор, в архівах Київо-Печерської Лаври знайдено першодрук указу Петра 1-го, виданого після злучення Мазепи з Карлом XII. Знайдення цього документу в лаврських архівах, і то лише в одному примірнику, показує, що очевидно ченці були примушені силою видрукувати указ, звернений проти Мазепи, і по відданню кількох оказових примірників наклад знищили, залишивши в архівах лиш один примірник. Тому, на думку київських учених, указ цей був досі відомий лише в московському виданні. Указ є виданий невдовзі перед полтавським боєм у Сумах.

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА.

На осінь цього року приготовляють у Львові наші мистці і товариства спряння мистецтву виставу творів малярства і різьби з новіших часів.

Вистава має дати перегляд найкращих творів українського новітнього мистецтва за останніх 30 літ. Вона відбудеться в салях Українського Національного Музею у Львові, заложеного і невпинно спомаганого жертвами митрополита Шептицького.

Цей Музей у нас так розвинувся і став так відомий у світі, що небаром матиме значіння „Ґалерії Українського Мистецтва" на зразок таких ґалерій великих західньо-европейських народів.

Також наше мистецтво, в першу чергу малярство (разом з графікою) і різьба, так розвинулося в останніх роках, що навіть чужина глядить на нього з правдивим подивом і признанням.

Сьогодні маємо вже своїх мистців зо світовою славою. Під цим оглядом малярі та різьбарі перевищили нашу літературу.

ПІДПРИЄМСТВО, ЩО НЕ ЗНАЄ КРІЗИ.

В Празі відбулися 35 звичайні збори заводів „Скода" під головуванням президента, д-ра Карла Левенштайна, і при співучасти 44 акціонерів, що заступали 411,987 акцій тих заводів. Загальні збори одобрили білянс. Чистий зиск заводів виносить 11,239,948 чеських корон. Загальні збори постановили виплатити дивиденду у висоті 29 ч. к. від акції.

ДОЧКА ОДРУЖИЛАСЬ, А ТАТО ЗРОБИВ ІНТЕРЕС.

Грецька княжна Марина вийшла замуж за третього сина англійського короля. Її батько маляр. Коли вся Англія заговорила про його доньку Марину, він виставив у лондонській образовій ґалерії 54 своїх образів. Інтерес пішов добре. Він продав 46 образів за 1,200 фунтів стерлінґів. Не продано лише вісім образів.

КНИЖКИ В АЛЮМІНОВІЙ ОПРАВІ.

В Німеччині опатентовано дуже цікавий винахід: книжкова оправа з алюмінію. Новість дуже практична й гітіенічна, бо окладинки можна кожної хвилі обмити деаінфекційною рідиною, а крім того книжки дуже тривкі. Такі оправи надаються головно до книгозбірень.

ДАНЦІҐ ЗРИВАЄ З ПОЛЬЩЕЮ

ВАРШАВА. — Між Данціґом і Польщею загострювалися непорозуміння над митом і валютою кілька тижнів. В четвер, 1-го серпня, воно досягнуло розмірів політичного конфлікту. Президент данціґського сенату, Артур Грайзер, видав розпорядок про вільний ввіз вугля, свиней, масла, яєць, ліків і ще дечого. Варшавський уряд дуже тим обурений і вважає крок Ґрайзера за зломання постанов 104. статті версайського договору. Ця стаття постановляє, що „вільне місто Данціґ належить до польської митної території". Польський уряд думає, що в той спосіб пірваний найсильніший звязок між Данціґом і Польщею.

ІТАЛІЯ Й ЕТІОПІЯ ВІДКИДАЮТЬ МИРОВУ ПРОПОЗИЦІЮ ЛІҐИ.

ЖЕНЕВА. — Рада Ліґи Націй, що мала зійтися 1-го серпня для полагодження спору між Італією й Етіопією, не зійшлася, бо італійський премієр Мусоліні через свого представника, барона Помпея Альойзія, спротивився, щоб етіопський представник засідав на нарадах разом з представниками Анґлії, Франції й Італії, коли будуть вирішувати долю Етіопії. Мусоліні також не хоче слухати про це, щоб Ліґа загалом вирішувала це питання, а спеціяльно неґодиє на плян, щоб у часі вирішування спору не можна було вживати сили.

Етіопія теж противиться, щоб про неї рішали в її неприявности ті держави, що потайки, поза її плечима, заключили умову про неї в 1906 р. Коли такий плян подав до відома етіопському заступникови Макс Літвінов, як предсідник Ради Ліґи Націй, етіопський заступник відповів: „Ви даєте нам вибір між самогубством і насильним убивством. Ми волимо буди замордованими, бо хоч буде нам вільно кликати „ратуйте!"

АНҐЛІЯ І ФРАНЦІЯ ОБІЦЯЮТЬ ІТАЛІЇ ЗАБЕЗПЕКУ.

ЛОНДОН. — Анґлія й Франція мають дати Італії ґарантію, що її кольонії в Сомалі й Еритреї будуть ненарушені Етіопією на випадок, коли б Італія була занята европейськими справами. Міністер закордонних справ, Самуїл Гор, остеріг британський парлямент, що муринська раса може почати ворогування проти білої раси на випадок війни Італії проти Етіопії.

МОЖЛИВИЙ ЗІЗД ПРЕМІЄРІВ ЕВРОПИ.

ЛОНДОН. — Премієр Анґлії Стенлі Болдвин виїздить до французького урочища Ей-ле-Бен на відпочинок. За ним приїде міністер закордонних справ сер Самуїл Гор. З того висновують, що прийде до загального зїзду премієрів і міністрів закордонних справ на випадок війни ще перед кінцем літа. Болдвин також хоче бути недалеко Женеви, коли б його потребували.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА В ЧЕРНІВЦЯХ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина під Румунією). — При кінці червня відбулася в Українськім Народнім Домі українська виставa заходами українських артистів, ремісників та купців, зорганізованих у товаристві „Міщанська Читальня". На виставу прислали вироби яких 40 осіб, а відвідали її 1,500 осіб упродовж тижня. Крім української місцевої й позамісцевої публики прибуло споре число відвідувачів і з неукраїнської публики, отже були Німці, Жиди, Румуни, Французи, Поляки.

Найбільше було предметів з народнього мистецтва, головно килимів, вишивок та виробів з дерева, але були й чисто ремісничі вироби, металічні, деревляні, дальше цукрові, кравецькі, а також вироби домашнього господарства, як полотна, вовна, вироби зо шкіри і т. п. Виставу вважають успішною, бо вона зблизила продуцента з консументом і виказала, що й на Буковині Українці беруться до своїх підприємств.

ЗАНЕПАД ЛЕМКІВЩИНИ.

ЛЬВІВ. — З нашого західнього відтинку надходять сумні вісти. Внаслідок безупинного заколоту, веденого польським урядом та релігійними православними батюшками, слідний занепад моралі, який може довести до винищення лемківського племени. Дітчата „лапають" хлопців аліментаціями, приходить до небезпечних акушерних махінацій, які кінчається нераз смертю. Повага духовенства внаслідок агітації підірвана, проповідь не осягає тієї мети, що перше. Через зубожіння люди взялися пити трійливу денатуру, бо Лемко має давній звичай, що хрестини, весілля, похорони та празники не можуть відбутися без трунку. А денатурований спірт підриває здоровля і проріджує людність. Треба прийти в поміч ширенням освіти та національної і моральної свідомости.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346. JERSEY CITY, N. J.

ПУСТІ СТРАХИ

У деяких американських ґазетах появилися заклики до американського уряду зірвати зносини з російським большевицьким урядом. Домагаються цього на тій основі, що, мовляв, російський большевицький уряд поламав свої обіцянки, що не буде піддержувати большевицької пропаґанди в Америці, зверненої проти американського уряду. Докази на це поламання обіцянки ці ґазети находять у конґресі комуністичної інтернаціональної орґанізації, що відбувається цими днями в Москві.

Якщо брати справу з правного боку, то ці ґазети мають багато слушности. Правда, російський большевицький уряд каже інакше: комуністична інтернаціональна орґанізація зовсім незалежна від московського уряду. Мовляв, це тільки так склалося припадково, що централя орґанізації знаходиться там, де знаходиться централя московського уряду. Та вони між собою незалежні, каже московський уряд. І це, що конґрес „комінтерну" відбувається в Москві, теж, мовляв, іще не доказує, що комінтерн стоїть під командою уряду.

Так кажуть большевики. Одначе брехню їх слів можна легко доказати. Росія, не демократична країна, де всякий може зібрати конґрес, який йому подобається. Там не може нічого відбуватися, що не є під повною безпосередньою контролею московського уряду. Всякий конґрес там це тільки відбитка волі центральної диктатури, що сидить у Кремлі. „Комінтерн" це тільки інше обличе того самого дволичного Януса. Він може мати й десять облич, але мозок тільки один.

Отже якщо американський уряд хотів би дивитися на справу з цього боку, то він може знайти досить причин зірвати зносини з большевицьким урядом. Та на цьому конґресі „комінтерну" виступав представник американського комуністичного руху, котрий розкрив річи, що роблять такий крок американського уряду зовсім зайвим. Сказав він, що американська комуністична партія має 30,000 членів. Це значить один комуніст на 4,000 людей. Так представляється в Америці вислід завзятої аґітації комуністів по 15 літах. Коли взяти родовитих Американців, то серед них справа мається ще гірше, бо серед них партія має тільки 18,000 членів, і то в тому числі 2,500 Муринів.

З огляду на ці досяги американського большевизму здається зайвим булоб кликати американський уряд зривати з того приводу зносини з Росією. Урядову акцію можна би кликати хіба тоді, як іншої ради не було би. Цього тепер не треба, бо американське громадянство своєю приватною чуйністю й відпорністю на большевицьку пропаґанду зробило свою роботу краще, як би міг зробити уряд. Хіба гістерик може боятися такого руху, якому громадянство не словами, але ділами сказало: Не тратьте, куме, сили: спускайтеся на дно!

САМОГУБСТВО, ЧИ ВБИВСТВО СКРИПНИКА

Саме рік тому, як по світі розійшлася вістка про самогубство комісаря освіти на Україні під Советами, Миколи Скрипника. Ріжно коментували цю вістку, але за недостачею інших доказів світ приняв большевицькі телеґрами за правдиві. Аж ось у вівторок, 30. липня ц. р., вияснив цю справу американський комуніст Фред Біл у своїй 20. статті в „Івнінґ Джорнал". З огляду на важливість цеї справи передаємо майже цілу статтю в перекладі українською мовою.

Під поверхнею советського життя йде постійно бунт. Він обіймає також молодь. Колись Сталінова оліґархія боялася лише старої ґенерації. Тепер вона вже боїться й молодих. На ділі, вона не вірить нікому, навіть самій собі. Советські вязниці й табори переповнені неспокійними духами, що відважилися спротивитись його наполеонським приказам. Багато зпоміж них це большевики зі старої ленінівської ґвардії. Інші це вже вперті члени Молодої Комуністичної Ліґи, комсомольці. А крім того є ще й комуністи вільнодумці, що радше підуть на смерть, ніж піддадуться диктатурі. Траґедія цих десятків тисяч людей та, що світ не знає нічогісінько про них.

За царських часів політичні вязні й засланці мали за собою симпатію цілого цивілізованого світа. За Сталіна борці за волю, за суспільну справедливість, за робітничу справу чахнуть мовчки. Їх покинули так звані вільнодумці та радикали цілого світа, покинули саме ті, що то кричать, що вони боряться за волю й права людини.

Я стою за те, щоб звільнити негайно Мунія, котрого я вважаю невинним. Але що говорити про тисячі таких Муніїв, що їх погребали в советських казаматах, навіть без якогось справедного суду, вже 17 літ? Я стою за випущення хлопців із Скатсборо, про котрих я маю поняття, що вони невинні. Але що думати про тисячі хлопців та дівчат, що їх засудила на прогнання або вязницю сталінська камариля лише за те, що вони сміли інакше думати й сказати це словом чи письмом?

Я боровся за освободження Сака й Ванзеті, як жертви капіталістичної несправедливости. Але хто то піднесе голос в обороні соток Саків і Ванзетів, що погинули як мученики за робітничу і вселюдську справу, або що їх беруть кожного року на їхню тиху Голгофту платні сталінські кати?

Осьтут справа Миколи Скрипника, старого товариша Сталіна, признаного провідника Комуністичної Партії України. Він завзято протестував проти насаджування голоду Москвою і проти політики винищування. Кілька разів їздив він у Кремль і просив Сталіна попустити людям. Раз навіть загрозив, що застрілить Сталіна. На все те Сталін відповів ще більшими репресіями. Поставив кордон жовнірів на границі України, щоб недопустити голодних людей до походу на північні землі. До Харкова поїхав Сталінів повірник Постишев як головний опричник. Постишев усюди глядав за „заговорами", арештував професорів і студентів і засилав їх сотками. Цілий центральний комітет Комуністичної Партії України прогнано з комуністичної партії.

А 7-го липня 1933 р. Скрипника застрілили. Советське радіо оголосило було зразу, що його заїли в басні голодні пси. Але наступного дня советські ґазети вже оголосили, що Скрипник поповнив самогубство. Ця вістка облетіла цілий світ.

Але **з найпевнішого джерела я знаю, що Скрипника з розмислом замордували** сталінські опричники, котрі були ще настільки безличні, що написали в московських „Ізвєстіях", що він був у порозумінню з протиреволюційними заговірниками та не мав відваги до того „отверто признатись". Подумайте: Чоловік, що мав настільки відваги, щоб загрозити Сталінови, боявся підписати зізнання, що їх приготовив Сталін!

І то той самий Сталін, що безупинно дрожить за своє життя і тримає двійняка, котрий заступає Сталіна і подається за нього та жиє в тому домі, де, як подано, Сталін має жити.

Ніхто, що вірить у панування мас, не може бути противником Советів, якби то справді влада виходила з волі робітників та селян. Алеж російські Совети, червона армія, ҐПУ, робітничі юнії і цілі полки аґентів — усе те є на сліпих послугах Сталінового Політичного Бюра. Лиш американські комуністи можуть бути сліпі, що вірять, що в Росії справді панує комунізм. Я не знаю про ніяку комуністичну програму, де булоб сказано, що підставою соціялізму є ненависть та вбивство.

УКРАЇНСЬКА ОАЗА В ЛАНЦУТЩИНІ

Село Дубно належить до старости в Ланцуті і лежить 9 км. на схід від Лежайська. Це українська оаза на західних окраїнах, окружена довкола населенням польським. Село чисто українське: греко-католиків буде коло 95 проц. У школі мова навчання була українська і в 1933 р. переведено шкільний плебісцит та вислано до шкільного інспекторату в Ярославі 197 декларацій за 302 дітей за українську мову навчання. Всіх дітей обряду римо-кат. було минулого року 10, цього року є 13. У селі є читальня Просвіти і т-во „Сокіл", котрого діяльність завісило староство в половині лютого 1934. Крім того є в селі кооператива споживча і молочарня.

Всі ті товариства розвивалися дуже гарно і це стало сіллю в оці нашим сусідам, передовсім латинському духовенству, себто пароховi і сотрудникови в Лежайську. Мешканці Дубна почувалися завжди Українцями і в церкві хрестили інколи люди на греко-католицькій обряд діти, що походили з подруж мішаних, подібно як по селах, де є більшість людей латинського обряду, хрестять дітей у костелах на обряд латинський. Латинський парох з Лежайська, чи радше його сотрудник, по Різдвяних Святах 1933 р. ходив по хатах і намовляв родичів, щоб вони забрали метрики з церкви і занесли до костела, одначе ніхто не хотів цього зробити. Родичі відповідали, що хрестили в церкві дітей на те, щоб метрики залишилися в церкві.

Стрінувши опір родичів, латинський парох з Лежайська взявся до польонізації села іншим способом. Дня 8. лютого м р. переведено дуже строгу ревізію в бувшого управителя школи Українця, в о. пароха Булика і в кількох свідоміших господарів. Не знайшли ніде нічого, одначе вже наступного дня приїхав шкільний інспектор аж з Ярослава й управителя школи заасив в урядуванні та на його місце дав управителя Поляка, котрий на початку нового шкільного року перемінив самовільно школу на польську, бо по українськи майже не вчать, пісні співають лиш польські і т. д. В цій справі 7 грудня м. р. вислали родичі дітей зажалення до інспекторату в Ярославі і до кураторії у Львові.

Та на тім не кінець. Прийшла черга й на о. пароха, заступника декана о. Булика. Латинський парох зажадав через староство видачі метрик дітей. Староство прислало виказ 13 дітей і зажадало видачі метрик. На перше письмо староства о. Булик відповів, що метрик видати не може, бо діти є важно і правно охрещені в греко-кат. обряді, згідно з обовязуючими приписами. Староство зажадало вдруге видачі метрик під загрозою адміністраційної кари і прислання урядовця для зроблення відпису з метрикальних книг. Проти цього зарядження вніс о. Булик рекурс до воєвідства у Львові через староство в Ланцуті, виказуючи, що діти правно охрещені на підставі закону з 25. травня 1868 р. Д. П. Р. Нр 49, а саме на виразне домагання родичів, і що у згаданих дітей не можна змінити віроісповідання, бо діти скінчили 7-мий рік життя, а не мають 14 літ. Староство, не зважаючи на внесений рекурс, прислало урядовця з письмом, у котрім повідомило парохіяльний уряд про своє зарядження і при кінці додало, що парохіяльному урядови проти зарядження староства дотично видачі метрик не прислугує право відклику до воєвідства. Дня 1. грудня вислав о. Булик знов рекурс до воєвідства у двох примірниках: один через староство, другий просто до воєвідства. В рекурсі виказав о. Булик протизаконність зарядження староства і щодо вимоги видачі метрик і щодо вислання урядовця. Тому, що староство зажадало від парохіяльного уряду звороту коштів подорожі і дієт для урядовця в сумі 20.10 злотих, о. Булик вніс 12. грудня м. р. знов рекурс до воєвідства.

Дотепер був звичай, що зміни в метрикальних книгах могли відбутися на поручення воєвідства, котре відносилося до епископської консисторії, а консисторія припоручала парохіяльному урядови переводити зміни в метрикальних книгах. Урядовець староства зазначив у метрикальних книгах таке: „Винотовано целєм занотованя в ужендзє параф. обж. жим.-кат." Зміни обряду поробив також новий управитель школи у денниках. Крім того вчительство змушує ті наші діти ходити на науку релігії латинського обряду, хоч діти не хотять, а родичі проти того примусу протестують. За це їм грозять карами, а тим дітям, котрі йдуть на лат. релігію, дають дарунки й обіцяють справляти убрання, тощо. При цьому слід зазначити, що майже всі родичі дітей, котрих метрик домагалося староство, зізнали протоколярно при свідках, що вони умовились: одні ще перед заключенням подружа, інші по заключенні подружа, але перед охрещенням першої дитини — всі свої діти хрестити в обряді гр.-кат., щоб їх діти в гр.-кат. обряді були виховувані; тої своєї умови вони ніколи не зміняли і при ній надальше обстають.

В тих обставинах діються ріжні річи. Польський катехит на спілку з жінкою управителя тягнуть діти силою на релігію польську; більшість дітей, не зважаючи на дарунки, у той день, коли є релігія, не приходить до школи, та за це дістають ноту з релігії „недостаточно". Одна мати пішла до школи до вчительки, котра вчить її синів, з проханням, щоб її дітей не залишала на польську релігію. Саме тоді був польський священик на релігії, вийшов з кляси на коридор, зачав з тою жінкою сваритися, викинув її з коридора на двір і тепер вона ще до того має судові доходження, хоч у клясі не була. На другий тиждень взяв її одного сина на релігію силою, а коли хлопець став кричати, священик ударив його в лице так, що в ночі лице напухло. Батько дитини ходив після того до інспекторату в Ярославі із зажаленням, одначе інспектора тоді не застав.

Таких і подібних фактів можнаб навести більше. Зазначимо ще тільки, що деякі родини внесли протест проти неправного перенесення метрик їх дітей, але на цей протест відповіди ще не мають.

При цій нагоді варто ще додати, що латинські священики похрестили в тамошніх околицях багато наших гр.-кат. дітей на обряд латинський і зовсім не думають метрик віддати. В лежайській парохії перейшли в цей спосіб на латинський обряд цілі села, як Єльна, Руда, Янда і т. д. Чому тут не інґерує староство?

(„Діло").

Зависть.

Жінка: Ах, пане редакторе, я вам так завидую!

Ред.: А то чому?

Жінка: Тож ви знаєте всі редакційні тайни.

Обидва виграли заклад.

Кон і Піпман купаються в Дністрі.

— Слухай, Піпман, заложімся за 5 долярів, хто довше видержить під водою!

— Згода!

Кон і Піпман дали нурка.

І до цеї пори не показуються на поверхню.

У своїм сосі.

— Які маємо соси? — питає вчителька в куховарській школі.

— Цибульковий, чісниковий, сметанковий і пиво.

— А чому пиво?

— Ба як тато пє пиво — відповідає Славця — тоді мама каже, що він є у своїм сосі.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина І.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

12

Між млином і хутором з ліхтарнею в руках, ведучи за руку засапаного і перевтомленого Володька, вертається „від своїх" Настя. Літхар належить Настиному братови Макареві, що служить „в кондукторах" на чугунці, тому має одну тахлю зелену, дві білих і одну червону. Довжелезні два вуси освіченого туману тягла за собою ця квола жінка. Володько ледви дрібочить ножинятами, але навіть на одну хвилю не вгамує своєї цікавости і засипає матір питаннями: і нащо ми так далеко вибралися з Дерманя? Там є стільки хлопців.

Він там має цілий день з ким бавитись...

Але хіба мати знає нащо? Знає лиш Бог святий та батько. І стара, взагалі... Що вона буде відповідати? А Володько геть чисто оповів: і як, коли мати „у своїх" сиділа, як він зустрівся з Андрієм, Хведотом Кухдоським та Трихоновим Архіпом... Як вони зпочатку оглянули один другого. Всі заздростили, що Володько має лякеровану ремяну попругу з бляхою й орлом. А опісля вони пішли в лішник. Шукали там горіхів, клали вогонь, пекли яблука, стріляли пареними лісковими дубцями і розповідали байки. При цім Володько встиг уже переповісти декілька з них матері. Опісля вони були в каміноломнях, збирали там мушлі, копали гончарську глину і ліпили з неї горшки, полумиски, ступки, колісцята, молотки.

А опісля прийшов Михтод і почали бавитися в ковалів. Михтод вічно в коваля бавиться. Він має на городі дупляву дичку-грушу і в ній повно кремяних молотів, сокир, ножів. Все це Михтод на Валах назбирав. Сьогодні бив Ольгу, за те, що вона хотіла зо мною в шинок бавитись. Ми робили шинок у Трихоновому бузнику... Там баба Домаха свою квочку на весні тримала, але її забив шуліка. А Михтод каже: Не йдіть туди. Чому — кажу. Там був мертвець... Який? Квочку там шуліка забив. Принесіть мені кусок заліза на колесо... А залізо ми з порохні робили... Ольга каже: Я хочу бавитися з Володьком в шинок. А Михтод зірвався і трісь-трісь Ольгу по плечах... А Ольга йому каже: халєра ти, халєра ти, халєра ти... Три рази йому сказала халєра ти. А до того Ольга сховала найкращу Михтодову скремейду.

— А що то таке скремейда?... — питає мати. Володько відповів не відразу. Він перш усього дуже здивований: як то так, що мати не знають, що то є скремейда? Про це повинні всі люди знати...

— То палка така з кривулькою на кінці. Нею їздять, або верхи, або женуть перед собою. Кривулька вичовгається і дуже гладенька. Наші хлопці мають по пять-шість скремейд. Я купив собі дві у Михтода і дав йому за це десять карбованців.

— Деж ти взяв тих карбованців? — знов отой матірний осоружний запит. Володько аж гримнув...

— За гроші у нас є мушлі. Знаєте? За них у нас можна купити все. Навіть Архіп мусів продати свого нового кашкета, бо потребував грошей на скремейду. Він свою поторощив на шкандибанню. Але Трихон прийшов до Михтодового батька і привів за вухо Архіпа: — Кому віддав кашкета? Говори!... А Михтод злякався і каже: — Я, каже, купив...

— А різун в твою мать — каже Панко. Відай Архіпові кашкета. А в тому кашкеті Михтод тримав свою „казну"*). Поставив у старому вулику під повіткою, і миш проїла у ньому велике дзюрище. Ну, дісталосяж і Михтодові й Архіпові. Кашкета Хрисця залатала, а Архіпа ми звемо лисим, бо латка на кашкеті не така чорна, як кашкет...

— Ну, ну — знов втручається мати. — Щоб там часом і тобі не дісталось.

І защо він, Боже мій, має дістати? Це дивує Володька настільки, що він взагалі перестає розказувати. Він лишень думає. Ввесь час, поки мати сидить у „своїх" — у діда, або дядьків, Володько бавиться... Йому там приємно. Він нераз так захоплюється грою, що забуває за сніданок, обід і вечерю. Горіхи, грушки, яблука визволяють його від неприємного обовязку — обіду. Він, по перше, не любить товариства дорослих, по друге він за один недільний день набереться вражінь на цілий тиждень хутірного життя. Що він любить робити з дорослими, це „йти до манастиря на вечірню". На „вечірню йти" значить — йти на вечірню відправу до манастиря. Це робиться з початком осени цілий рік до пізньої весни. Для цього збираються великою юрбою старші, і молодші, і зовсім малі... Виключаючи лише тих, що не можуть встигнути йти зо всіми. При цьому завше весело, багато сміху, багато ріжних пригод. Вертаючись назад у ночі, йдуть здебільшого Ляшовим займищем, в котрому ростуть величезні берези, дуби, гарні гриби і ліскові кущі. Господар цього займища був страшним гільтаєм, піякою, а скінчив тим, що одного разу знайшли його на горищі підчепленим посторонком до банти. Після цього, розказують, що не в одно і не два бачили страшного вішальника Ляша з посторонком на шиї, з висилопленим язиком та вилупленими очима, як він стояв на стежці і лякав, щоб через його займище не ходили. І як тоді, йдучи на „вечірню", не збіратися цілою юрбою?...

Володко ж любить іти на вечірню не тому, що йшли юрбою, бо все одно з вечірні треба було розлучитись зо всіма і йти на хутір. Любить він саму вечірню відправу і взагалі манастир. Стара будова, старезні, погризені часом мури. Висока дзвіниця з широкою залізною брамою. Широчезні смереки, якими бозна від коли висаджені манастирські алеї — все це наводить на Володька особливий якийсь, відмінний від щоденного настрій. Він любить, коли уже западе сонце, бути на манастирському подвірю і слухати, як шумлять над головою смереки, обвішені довгими шишками. Ш-ш-ш-ш!... Ш-ш-ш-ш!... Шумлять вони безконечно і завше, навіть при абсолютній тиші безвітря. Люди сходяться на вечірню, гомонять. Починає бамкати дзвін.

Здається, згуки його, ніби тяжечі каплі чогось теплого, поволі капають на землю, яка жадобо їх втягає... І малий Володько задирає високо, високо голову, так що йому злітає назад кашкет і намагається пізнати, звідки саме бамкає той дзвін. Йому до того стає гарно і радісно, що хочеться крикнути, і він зробив би це, алеж тут не ліс і не луг. Навколо повно людей. Засміють.

Зо всіх боків манастиря сади. Сливники, горішники. Далі на схід манастирське господарство — довжелечі стайні, клуні, сушні на овочі. Там завше чути белькотнечу німого свинаря Ґули, який смішно кульгає на праву ногу та курить неймовірно довжелезну та вмістову люльку. Напевно півкорця махорки влізе. Ооо, то влізе. Все це Володькові цікаве, все це захоплює його. Йому навіть подобається та луна від ступоту чобіт об деревяний брук у довгій брамі під дзвіницею. Йдучи тудою, він завше навмисне міцніше пристукує там ногами, а після прислухується.

У манастирі тихо, таємничо. Ченці поволі надуто-святочно то сюди, то туди борсаються у своїх довжелезних одягах. Головна церква, яку звуть „холодна", у самій середині манастирища й оточена вона невеличким садочком, де виросли зате величезні старі горіхи, каштани, а обрублені вони низкою потужних шумливих смерек. В садочку видно громадку могилин під тяжкими ґранітовими плитами. Там завжди холодок, завжди вогко і завжди негарно пахне.

На паркані, яким обнесено садочок, неодмінно сидять хлопці, дівчата. Вони лузають насіння і досить нескромно жартують. Їх мало стримує близькість церкви. Ченці їх гонять, часом поруччя частоколу намащують саджою, або дьогтьом і тоді не одна красуня вималює на чорно свою яснобарвисту сукню. Але з цього бува стільки реготу, що пожертвувати одною сукнею цілком оплатиться.

(Далі буде).

*) Скрабницю.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СТРАШНА СУБМАРИНА.

На Балтійськім морю затонуло підчас маневрів російської фльоти підводне судно.

Російський уряд признається перед заграницею, що в катастрофі згинули 55 моряків.

Як бачимо, субмарина справді небезпечне воєнне орудdя. Російським воєнним інжинірам треба тепер тільки подумати за те, щоби вона була така небезпечна в часі війни, як вона небезпечна в часі мира.

ІСТОРИЧНІ ПАМЯТКИ В ПОЛЬЩІ.

У Варшаві завалився дім, що в ньому родилася відома вчена Марія Складовська-Кіріє. Підчас катастрофи згинули 4 особи, а підчас гашення малощо не згинули 4 пожарники.

Чи не заборонив польський уряд валити цей дім, щоби вшанувати память відкривниці раду?

Тепер память польської вченої будуть величати ще памятники на 4 гробах.

ВИПРАВДАННЯ?

Каже варшавське донесення про катастрофу з домом уродження пані Складовської-Кіріє, що дім завалився, не давши ніякого упередження.

Що сталось би, якби дім був подав польському урядови осторогу, що він хоче завалитися?

В історичній Польщі ціла держава давала осторогу, що вона валиться, а ніхто на це не звертав уваги.

ДЕ ДВА БЮТЬСЯ...

В частині Бруклина, що зветься Бей Парквей, прийшло в середу до бійки між двома конкуруючими юніями. Хтось розбив вікно в одній молочарні, що її робітники належать до одної юнії послугачів крамниць поживи. Заняті в ній робітники вислали двох робітників, щоби пікетували іншу молочарню, що лежить на тій самій вулиці, на противній стороні, і що її робітники належать до іншої юнії, до специяльної юнії послугачів молочарень. Ці останні стали відгрожуватися пікетам. Накінець зчепилися бити камінням, патиками, кулаками.

На бійку надбіг поліцай, одітий у цивільне одіння. Як він тільки зайшов у бійку, хтось його пізнав: „Це „кап"! Даймо йому!" Хоч він уживав „блекджека" й стріляв з револьвера, його побили, накопали й, він каже, ще й вгатили молотом у голову.

Видно, що робітники вважали цю бійку за фамілійну справу. Де чоловік з жінкою бється, чужий не мішайся, бо де два бються, там і третій щось обірве.

НАРОДНЯ НОША.

На великий французький парохід „Норманді", що виїжджав з нюйорського порту в дорогу до Франції в середу, зайшов високий, гарно збудований чоловік з бронзовою краскою шкіри. На нього ждали вже репортери й фотографи ґазет, бо знали, що це Ейсі Блю Іґел, 26-літній повнокровий Індіянин з племени Крік.

Репортери питали його, чи не має він зі собою своєї народньої ноші. Він мав її в своїм куфрі. Чи не був би він такий добрий убратися в неї та дати себе відфотоґрафувати? Певно, що так. І Ейсі Блю Іґел пішов до каюти й за 15 хвилин вийшов перебраний у свій стрій. На голові шапка з орлиними перами. Блюзка зі шкіри, з довгими ремінцями. Штани зі шкіри. На ногах постоли. Долішня частина тіла обвинена в коц. Прикраси з пацьорків.

Так одітого його фотоґрафували. Такого його обскочили збирачі автографів, щоби він їм вписався в книжечки з підписами.

Та їм ще не можна дивуватися. Дивніше це, що цей Індіянин їде до Англії, де він має викладати в оксфордському університеті, а викладати має про штуку й танки Індіян.

Серед культурних народів світа шириться зацікавлення культурою інших народів, хочби вони вважалися дикими.

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ АМЕРИКИ.

Перший Конґрес Українських Націоналістів Америки відбудеться в днях 30-го й 31-го серпня та 1-го й 2-го вересня ц. р. в Ню Йорку в Українськім Народнім Домі під ч. 217—219 Іст 6-та вулиця. Участь у цім конґресі беруть усі націоналістичні організації Америки, Канади, Арґентини й Бразилії. Приїжджають теж з рідних земель представник О. У. Н. та представник Ген. Штабу Української Армії.

А що саме на 1-го вересня ц. р. відбудеться в Карнеґі Гол у Ню Йорку Державницька Манифестація Української Еміґрації, то делеґати, які прибудуть на конґрес, возьмуть також участь у тій манифестації. Як уже відомо, ту манифестацію влаштовують усі національні товариства й організації заокеанської еміґрації спільно з націоналістичними організаціями, щоб заманифестувати наше безкомпромісове становище до всіх наїзників наших земель, а з другої сторони, щоб нашою моральною і матеріяльною піддержкою посилити та скріпити на рідних землях тих, що у важкій й безупинній боротьбі зі всіми ворогами українського народу жертвують своїм життям.

Взиваємо всі націоналістичні організації Америки й Канади, щоб вислали своїх представників на Конґрес Українських Націоналістів. Також радо повитаємо на тім конґресі заступників українських національних товариств, запомогових організацій, церков, братств, сестрицтв та політичних клюбів. Численна участь представників усіх національних організацій у тому конґресі причиниться тимсамим і до звеличання Державницької Манифестації, бо всі учасники конґресу возьмуть участь у тій манифестації.

Просимо всіх українських священиків, щоб вони на 1-го вересня ц. р. відправили панахиду за тих, що зложили своє життя на жертвеннику Батьківщини, та при цій нагоді перевели збірки на допомогу визвольній боротьбі.

Просимо всіх тих, що не зможуть взяти участи в конґресі, щоб вони з цеї нагоди зложили жертву на визвольну боротьбу.

Хай цей день стане великим святом для цілої заокеанської еміґрації!

Жертви просимо слати на адресу:

Executive Committee of O.D.W.U.
P. O. Box 13, Sta. D.,
New York City.

Також усі представники хай голосяться на повищу адресу.

Свято віримо, що все свідоме українське громадянство приспособиться до нашого поклику та сповнить свій обовязок для добра Батьківщини.

З націоналістичним привітом: **Слава Україні!**

Центральна Управа ОДВУ.

М. Костищин.

Ти люба мені.

Хоч дні понурі вкрили сонце,
Вітри гуляють холодні,
Хоч тягар в серцю сто-пудовий,
Малюєсь образ твій чудовий,
Бо ти все любая мені.

Хоча ти в ранах і обдерта,
А я в свобідній чужині,
Ти в мене краща ніж богиня,
Як та русалка, чи княгиня,
Бо ти все любая мені.

Горджусь тобою, а часами
Про долю мрію в тихім сні,
З любови чистої святої
Живу для тебе лиш одної,
Бо ти все любая мені.

Важкий часом біль обхопить,
Пливуть хвилини страх нудні;
Тоді думками я літаю
В тюрмах, в неволі там шукаю;
Бо ти все любая мені.

Колиж почую, як твій стогін
Стихне в тюремній десь стіні,
Тоді — щоб сил я міг дібрати,
Прокляті мури розірвати,
Бо ти все любая мені.

Та сил нема... Щоб тих здавити,
Що руки з крови в них брудні;
То хай хоч дума на те горе
Паде мов капля в тихе море,
Бо ти все любая мені.

Молюсь. Хоч дні сумні, понурі,
Про тебе мрію лиш водно,
Тож цю мою убогу думу
Прийми спокійно і без шуму,
Моя святая Вітчино.

В КОМІСАРІЯТІ.

— Це дивне, що вас уже пятий раз побили в тій околиці. Маєте так багато ворогів?

— Ні!... Але я дуже подібний до податкового екзекутора.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО ШКОЛИ.

Незадовго знову пічнуть часописи накликувати, щоби батьки посилали своїх дітей до школи. Мільони дітей знову вступлять у мури святинь науки. Душа радується, коли придивится, як та молодь з книжками й зшитками буде йти до школи.

Між тими дітьми будуть діти українських еміґрантів, тож неодна дитина з плачем буде лишати хату, бо тяжко буде вибратися, або чогось забракне до школи. Але то не лише таким дітям тяжко буде ходити до школи, в котрих є недбалі родичі. Коли не було би примусу посилати дітей до школи, то не одна українська дитина не вміла би й підписатися. Спитаємо самі себе, чому? Відповідь коротка: бо ми не є свідомі, яку вартість має наука. Дальше, якби так усі наші еміґранти забралися назад до краю, то певно, що Америка нічого не стратила би, бо ми нарід нефаховий. Не кажу, що ми нарід нездібний. О ні, ми нарід фізично аж занадто здібний, але не було кому нам, старокраєвим малоземельникам і форналям, вщіпити того смаку до науки. Були провідники, чому ні, але ті провідники були лишень для своєї кишені, та так тримали далеко світло від того малоземельника й форналя, що аж жалко згадувати. Щастя, що забирали хлопців до війська і він там довідався, що Анґлієць сказав Німцеви, Німець Чехови, а Чех нашому братови, що є десь у світі такий край, що зветься „Гамерика". Нині вже ми, еміґранти, Америку заповнили і більше еміґрантів не впускають і не впустять, а до краю вертатися нема чого під панську нагайку. Та ба, ми приїхали колись неподружені, а нині в нас є вже діти, і то не тільки, щоби лишень їх виживити, значить двоє або троє, але купа, як кріликів.

Ніхто не застановлявся і вперед не спитався тої дитини, чи хоче на світ прийти, чи ні. Отож тепер, нам, батькам, обовязково дати тим дітям науку, бо хто привів дитину на світ, а не дасть їй освіти, той поповняє злочин. Дитина має обовязок помогти родичам, але тоді, як родичі попоможуть дитині.

Дітей, котрі покінчили „гай скул", посилаймо дальше в „каледжі" й університети! І не треба самого себе страхати, що нема грошей. Треба доброї волі й охоти. „Каледж" коштує гроші, але для дітей недбалих і неощадних. Як батько спроможеться лишень на перший рік, то другий легко піде. Як добра дитина нашого робітника дістане початок, то буде братися до науки руками й ногами. Добра дитина, коли в батьків нема грошей, то один рік працює і ощаджує, а другий ходить до школи.

Наука по здоровлю найбільший скарб, найбезпечніший банк. Возьмім за приклад тих, що мали гроші, а дітям вишколення не дали. Що сталося? Як не пропало в банку, то на парцелях стратив; а як не на парцелях, то на домі, а як не на тім, то машинку купив до роблення грошей, і т. д. Хто вкладав гроші в науку, той ніяк не стратив і нині тішиться овочами своєї праці. Не кажім, що там вже є досить учених, але скажім, що їх є мало, бо як би було більше вчених, то такої біди не було би тепер на світі. Панські й богацькі діти ідуть всі в школу, але не тому, щоби вчитися для користи себе самому і народови, але з бути, й тому, що це в моді. Наша дитина йде в школу тому, щоби звідти, з тої святині витягнути якнайбільше науки. Скажім дітям, щоб училися робіт фахових. Маю на думці інжинірію, хемію й інші науки, бо то в життю не пропадає.

Викиньмо з себе те гасло: „Іди, сину, в школу, та вчися, щоб ти колись був паном, та не бідив так, як я!" Говорім їм, щоб ішли в школу та винесли якнайбільше хісна на користь народу. Даймо дітям світло, а вони собі і нам дорогу знайдуть.

Кождий, хто покінчив „гай скул", нехай уже тепер вписується до школи, бо якраз вписи розпочались. Возьму за приклад „Пенн Стейт": Ощадного коштує на рік, як хлопець чи дівчина буде працювати в вільних годинах, 350 до 400 долярів, а чейже на таку суму на перший рік можна стягнутися. Є ще багато людей, що свій банк носять у панчохах. Треба його звідтам витягнути, бо панчоха не приносить ніякого проценту.

Тож, батьки, всіх дітей — у школу! До праці й науки! Франко сказав: „Працювать, працювать і в праці сконать".

Михайло Люлька,
Сайксвіл, Па.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ, ЩО Є ВЛАСНИКАМИ АВТОМОБІЛЯ.

Адміністрація „Свободи" прохає всіх тих, що є власниками автомобіля, а зокрема тих, що мають авта виробу FORD і CHEVROLET, щоб виповнили нижче поданий квестіонар.

Виповняючи цей квестіонар, ви поможете адміністрації „Свободи" дістати від автомобільних компаній оголошення.

Квестіонар просимо слати на адресу „Свободи"

"S V O B O D A,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

NAME --
Імя

ADDRESS --
Адреса

MAKE OF CAR --
Назва (виріб) авта

ENGINE NUMBER ------------------ SERIAL NUMBER ------------------
Число мотора Число серії

DATE OF PURCHASE --
Дата купна

Павло Буркан.

КАСЬКА І ПРИСЬКА

(Оповідання).

Як два когути чубляться за одну курку, бачив неодин. Та ще ніхто не бачив, щоби дві курки почубилися, бо одна одній позавидувала когута. Так є в курячім світі. В людськім світі не так. Між людьми чубляться когути, чублять-ся й курки. Третому смішно дивитися, як суперничать два парубки; ще смішніша боротьба між дівчатами, яким припав до вподоби один парубок. Така боротьба між дівчатами звичайно буває тиха, бо їм соромно показувати людям, що не парубок до них пхається, а вони ловлять його. Дівчата звичайно думають, що тих їх заходів і тої боротьби між ними ніхто не бачить. Вони друляться. Люди мають очі, мають вуха і в головах мають олій. Почують якесь слово, побачать якийсь погляд або румянець на лици і вже чують, як трава росте; і вже чують, що таке в тій траві пищить. Коли дівчина гадає, що ніхто й не домірковується, то вйіт і ціла громада знають, що за страсть нею трясе.

Як трава росте, все чула, чи все занюхала, хоч стара, а радше тому, що стара, вдова Соломія, сестра багатого господаря Маслія, найбільшого багача в селі. Соломія заступала у брата господиню у всім, що мало якийсь звязок з коровами. Сама господиня вже не потребувала журитися самими коровами, пашою для них, подоями, пастухом, стайнею, підстілкою; взагалі нічим тим, чим мусить журитися той, що має корови.

До обслуги коров була наймичка Приська і цілком була під приказами Соломії. Як була потреба, то до помочі доскакувала друга наймичка, Каська. Обі були дівки гожі. Парубки, як позирали на них, добре ковтали слинку. До коней і до інших робіт був наймит Семань. Семань був такий парубок, що знов дівки, позираючи на нього, ковтали слинку.

Хоч стара, то бистроока Соломія таки підгледіла погляди Каськи і Приськи, коли Семань переходив попри котру з них, або з котрою робив що. І ті погляди Соломія підгледіла, якими одна дівка прошибала другу, коли та друга забалакала до Семаня. Люди кажуть, що мудрому досить раз довбнею в лоб. Соломію не треба була аж бити по голові довбнею. Її взагалі не треба було бити: ні довбнею, ні чим іншим; ні по голові, ні деинде. Соломія зараз знала, що обом дівкам грозить нещастя, бо Семань був баламутом. Добрий був робітник і чесний, тільки в тім одним грішив, що використовував свою вроду і необережність та легковірність дівчат. Ще як одна одній хотіла його видерти, то бодай одна прискорювала свою побіду над другою не таким способом, про який мріють всі дівчата, а ще більше всі мами дівчат.

Соломія навиділа обі, бо обі були добрі робітниці і покищо не можна було на них нічого сказати. Всеж таки вона воліла Приську, бо Приська була щиріша і сердечніша. Як не обі, то бодай Приську Соломія завзялася спасти від того, до чого ішло через ту заздрість, хоч до сеї пори ще не видко було, щоби Семань на котру з них полював. Він мабуть не хотів, щоби господар нарікав на нього, отже покищо залицявся до тих дівчат, що були поза хатою.

Соломія підгледіла, що обі дівки намагалися використати кожду нагоду і кожду роботу, при якій могли би бути коло нього, або й робити з ним. На думку Соломії, кожда така робота дівки з Семаном чи десь близько нього була підготовою до непрощеного гріха. Щоби бодай Приську спасти від гріха, вона все крутила так, щоби Приська якнайменше бувала коло Семаня. Як побачила, що вона з ним, то зараз вигадала для неї якусь роботу коло корів, або для корів, або через ті корови і Приську від Семаня відкликувала.

Обійстя було під смерековим лісом, що належав до господарства. Того ліса було пару морґів. Соломія пояснила братови, що чатиння є дуже доброю підстілкою. Брат став обчімхувати смереки і зелені вітки стелив під корови, доkладаючи що тижня свіжі. Потому пару разів на рік викидав зі стайні дуже добрий гній.

— Семаню! — гукнув раз господар, вийшовши по обіді на поріг хати. — Нині нема для тебе роботи. Хіба піди до ліса і нарубай чатиння. Ти рубай, дівка нехай принесе.

— Котру дівку взяти? — спитав Семань.

— Бери, котру хочеш. Тепер мабуть жадна не має роботи. Можеш взяти обі, як Соломія пустить Приську.

Семань волів взяти тільки одну, бо як з ним будуть обі, то він з жадної не буде мати користи. Хотів закликати тільки Приську. Як би на зліcть йому, на подвірю були обі дівки і обі чули, що господар сказав. Каська не думала пустити Приську саму з Семаном, Приська не думала влекшувати своїй товаришці здобуття парубка. Обі наставлялися йти.

Семань лазив колись по телеґрафічних стовпах закладати дріт. Ще з того часу були в нього залізні зуби на ноги, якими лазиться по стовпах. Семань взяв ті зуби, взяв сокиру і пішов до ліса. За ним пішли обі дівки. Не показувати того, та одна другу дуже радо втопила би в ложці води...

Прийшовши під одну смереку, Семань заклав на ноги заліза, за пояс на спині всунув сокиру і вже обхопив руками смеречку, щоби лізти на неї, коли до нього приступила Приська, кажучи:

— Щоби ті заліза таки не сховзлися і ти не впав з такої висоти, мушу поблагословити тебе святим хрестом.

— Хрест не пошкодить, — відповів Семань. — Та щоби він тримався мене і не відпав, треба його до мене прицвяхувати цілунком. Дай писка!

Семань простягнув до Приськи руку, щоби її вхопити і притягнути до себе. Приська не втікала.

— Господар! — скрикнула Каська.

Приська відскочила, Семань обіймив смереку і озираючися, спитав:

— Де той господар?

— Я справді гадала, що то йде господар, — Каська відповіла, сміючися.

Так то суперниця Приськи не дала їй цілунком прицвяхувати до Семеня благословенства. Семань ліз на смереку, сильно вбиваючи в пень залізні зуби і обіймаючи його руками.

— Чи то не шкода, що такий парубок обіймає і притягає до себе таке дуже таке бездушне, таке безкровне дерево?! Чи не ліпше було би, щоби він ось так обіймав мене?

Так думала Каська, так думала Приська.

(Далі буде).

ШЕФ.

— Татку, — питається донечка урядовця „Дністра" — хто це є шеф?

— Шеф — відповідає батько — це такий чоловік, котрий точно приходить до бюра, коли я спізнюсь, а коли я точно приходжу, він спізняється.

КОРИСТИ З ПЛИВАННЯ

(Подає д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Пливання це одна з найкращих та найздоровіших тілесних вправ. Дитину треба вчити пливання на третім або четвертім році життя, а раз вона пійме штуку пливання, ніколи її не забуде. Хто ще не вміє пливати, за всяку ціну повинен навчитися ще цього літа. Майже всюди знайдеться вправний інструктор, котрий навчить вас пливати в дуже короткім часі.

Пливання приводить майже кожний мяз до чинностей; багато з тих мязів, коли вживані, тим разом посиляться. Тілесні вправи спричинюють збільшення фукцкій серця, що веде до глибшого віддиху і в той спосіб побуджує кровокруження та внішні окиснення.

Коли виїждаєте на провінцію чи в гори цього літа, упевніться у виборі безпечного купелевого місця. Огляньте місце добре та не скакайте до води, поки не переконаетеся, що на дні нема небезпечного каміння або пнів, котрі можуть принести скалічення. Пливання на провінції дає більше користей як у місті, хочби й на отвертім повітрю. Фактом є, що повітря поза містом є чистіше, а соняшне світло більш ділаюче. Крім тілесних вправ пливак дістане два набільші природні скріпляючі середники: свіже повітря та соняшне світло.

Одначе навіть першорядний пливак не повинен перебувати у воді більше як пів години. Багато краще від часу до часу виходити з води на спочинок. Не входіть до води зараз після тяжкого їдження, або коли втомлені. Ніколи не пливайте самотою; гуртом безпечніше. Ніколи не перемучуйтесь у воді, бо втома це особлива небезпека.

Купіль та пливання у морській воді дає більше побудження ніж у свіжій, солодкій воді. Причиною того є не тільки морська сіль, але і хвилі, які побуджують оживлення.

Підчас навчання дитини пливання дозвольте їй бавитись біля води, поки не перестане боятись. Тоді вчіть її рухів, доки не призвичаїться до них. Держіть її на поверхні води, доки не упевнитеся, що вона може сама плисти. Ніколи не кидайте дитини до води, бо це є причиною переполоху, а може й принести шкоду дитині.

ФЛІС.

ПРОФЕСІЙНА ТАЙНА.

До власника менажерії звертається один гість і питає:

— Як це пояснити? Ви такий малий і худий, а льви і тигри вас слухають?!

— В цьому власне лежить моя тайна, бо мої звірята все чекають, думаючи, що я потовстію.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ

Книжка	Ціна
Мельник-Матвіїв, Микола. — **ЗА РІДНЕ ГНІЗДО**	25
Матісен, В. — **ЗАЧАРОВАНИЙ ГОДИННИК.** Трапляються і в нас час до часу малі, але вартісні книжочки. Вони не лише цікаві змістом, як для молоді так і для старших, але мають у собі багато з тої краси, якої так брак у популярній дешевій літературі. До таких належить і Зачарований Годинник.	26
Мордовець, Данило. — **ГЕТЬМАН МАЗЕПА.** Іст. повість в 2 томах	1.00
Монкевич, Борис. — **ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ.** Зимовий похід й остання кампанія Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями, брош.	60
МОНОГРАМИ до хрестикового вишивання	65
МАГІЧНІ ШТУКИ ДЛЯ РОЗВАГИ СТАРИХ І МОЛОДИХ	20
Опільський, Юліян. — **ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.** Оповідання.	30
Опільський, Юліян. — **ІДУ НА ВАС.** Іст. повість. Автор вибрав історичну тему „Про князя, що чужої землі шукаючи, та свою втеряв", вплітаючи другу, романічну, як боярин-ізгой відвагою і розумом боярство собі вернув та з милою одружився. Своїм оповіданням обіймає автор останні місяці життя Святослава з невдачним походом на Дунай, та на їх тлі зобразив побут давньої Руси. Опр. $1.25, брош.	75
Орксай, Баронесса. — **БАГРЯНИЙ ЦВІТ.** Повість з часів франц. революції. В 2-ох томах. Одна з найкращих повістей сучасної Англії про давні страшні часи т. зв. „Великої Революції"	1.00
Підмогильний, В. — **В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ.** Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якім жие сучасне покоління на Україні	30
Поліщук, К. — **ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ БАТЬКО.** І — ІІ Том	85
Поліщук, К. — **РОЗПЯТА ДУША.** Оповідання з латишського життя	20
Приймак, Михайло. **КСТИНИ.** Картини з Лемківщини	10
ПРО ПЛЕКАННЯ І ЛІЧЕННЯ ДОМАШНІХ ЗВІРЯТ. Практичний Порадник	25
Рогова, О. — **СИН ГЕТЬМАНА.** Іст. роман з часів Б. Хмельницького	1.00
Старицький, Михайло. — **РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК.** Історичний роман. Том 1—4.	2.50
Сімович, д-р Василь. — **ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ** для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. В полот. оправі	3.75
Толстой, Лев. — **ВІДРОДЖЕННЯ.** Два томи, в 3-ох частях. Автор описує кривду, заподіяну молодій дівчині шляхтичем, як її опісля вивезено на Сибір і як остаточно цей сам шляхтич пішов на Сибір за нею, щоби виблагати прощення	2.75
Українка, Леся — **ЖАЛЬ.** Повість	45
Українка, Леся. — **НАД МОРЕМ**	30
Українка, Леся. — **ПРИЯЗНЬ-РОЗМОВА**	45
Устіянович, М. — **СТРАСТНИЙ ЧЕТВЕР**	40
Франко, І. — **МОЙСЕЙ.** Четверте видання з передмовою	35
Франко, Іван. — **ЗАХАР БЕРКУТ.** Автор малює історію нападу Татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинюють дальший похід Татар	1.50
Франко, Іван. — **З ВЕРШИН І НИЗИН,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі Роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (Нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі	3.40
Франко, Іван. — **ЛИС МИКИТА.** З ілюстраціями	60
Ф. С. — **БРАНЕЦЬ МОРСЬКОГО ОПРИШКА.** Іст. оповідання	35
Франко, Іван. — **ОПОВІДАННЯ.** Зміст: Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Борис Граб і інші	65
Филипчак, І. — **ЗА САН.** Іст. оповідання для молоді, 2 томи	40
Шевченко, Тарас. — **КОБЗАР,** з портретом автора, сторін 707, опр.	2.75
Шевченко, Тарас. — **ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,** в 3-ох томах, в опр.	8.50
Шевченко, Тарас. — **ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,** в 5. томах в опр.	15.00
Чайковський, А. — **ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.** Повість з галицького життя. Оправлена	1.25
Чайковський, А. — **ОЛЮНКА.** Оповідання з життя ходачкової шляхти. Оправлена	1.50
Чайковський, А. — **В ЧУЖІМ ГНІЗДІ.** Повість з життя ходачкової шляхти в двох частинах. Оправлена	1.75
Чайковський А. — **ЗА СЕСТРОЮ.** Оповідання з козацької старини з ілюстраціями, семе видання	50
Чайковський, А. — **ПОБРАТИМИ.** Іст. повість	85
Чайковський, А. — **НЕ БУЛО ВИХОДУ.** Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя	85
Чайковський, А. — **НА УХОДАХ.** Істор. повість в двох частях	90
ЯК ДОБУТИ КРАСУ І задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій	75
Чайковський, А. — **КОРНІЄНКО.** Три томи	1.50
Чайковський, М. — **ЗА СИЛУ СОНЦЯ.** Фант. оповідання	90
Чехов, А. — **ОПОВІДАННЯ.** Переклав О. Бабій	25
ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса	25
СОННИК АСТРА. Після халдейських, египетських та перських жерел. З нумерами	50

Кождий замовляючий книжки повинен виписати **виразно і читко** всі титули потрібних йому книжок і обчислити загальну належитість за них. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий переказ (моні ордер), виписаний на імя, подане у понижчій адресі. Дотичний грошевий переказ треба залучити в листі, оставляючи собі відтинок яко посвідку. Хто посилає паперові гроші, повинен такий лист зарекомендувати (зареджіструвати). Хто посилає почтові марки, нехай обвине їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не зліпилися в дорозі.

З **Канади** треба посилати гроші лише на CANADIAN MONEY ORDER. Канадійських почтових марок не приймаємо.

Адреса замовляючого мусить бути виписана якнайдокладніше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок заслати 10 центів на реджістровання посилки, бо трапляється часто, що хтось непокликаний забере чужу посилку і її властителеви не доручить. **За недоручені посилки, коли замовляючий не прислав 10 центів на реджістир, книгарня не відповідає.**

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі. Гроші належить посилати рівночасно з замовленням.

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

З АКЦІЇ 40-ТИСЯЧНОГО ФОНДУ О. У. Н.

Подаємо дальші висліди праці відділів ОДВУ й громад для придбання 40-тисячного Фонду для О. У. Н.

Бронкс, Н. Й. — Відділ ОДВУ ч. 22: На писанку для визвольного фонду члени на зборах зложили $8. Жертвували: Ю. Сидор $2; а по $1: І. Король, О. Профета, В. Найдан, Параскевія Бабисюк, Д. Крикливий та В. Ступніцький. На церковнім свяченню переповаджено збірку, яка принесла $6.74. На лісту ч. 652 зібрали О. Савицький та І. Сидір $12.50. Жертвували: А. Мороз $2; по $1: О. Савицький, Й. Сидор, В. Швед, С. Швед, І. Сомик, Я. Яримович, М. Гаврилів, С. Москалик, О. Дук; по 50 ц.: Ольга Райца, І. Король, Анна Декус. До пушок ОУН назбирали: Параска Бабисюк 85 ц.; М. Кіт 58 ц.; В. Мищук 56 ц.; Ю. Сидор 50 ц.; І. Король 50 ц. Відділ доложив з каси $20, разом пересилаємо $50.

Бостон, Масс. — Відділ ОДВУ ч. 27: З каси пересилаємо на визвольну боротьбу $30.

Ґлестонбері, Конн. — Відділ ОДВУ ч. 62: Дня 1-го липня громада влаштувала спільний обід, підчас якого не забуто й за боєвий фонд. Жертвували: Л. Сидорак $1.25; Ю. Родзінський 40 ц.; І. Соляр 30 ц.; по 25 ц.: М. Гапкевич, К. Яросевич, І. Бомко, М. Блажнійовська, А. Стисло. Ю. Стисло, М. Смик, Ю. Кибус, Г. Яворницький, П. Соляр, М. Дзядик, М. Ваврук, К. Дзядик, І. Гапкевич, П. Смик, З. Кибус, Ю. Родзінська, З. Ковальська, П. Кріль, П. Галун, М. Сидорак, М. Стисло, дрібними жертвами зібрано $1.05, разом пересилаємо $8.

Гартфорд, Конн. — Відділ ОДВУ ч. 5.: Дмитро Гриньчук жертвував $10, пані Яросевич назбирала до пушки $1.33, разом на визвольну боротьбу пересилаємо $11.33.

Бабилон, Л. Ай. — Відділ ОДВУ ч. 39: З посвячення прапору пересилаємо на визвольну боротьбу $100.

Гемтремк, Міш. — Відділ ОДВУ ч. 4: На лісту ч. 345 зібрав Іван Костюк $20.10. Жертвували: по $5: Гайдук, М. Топоровський; по $2: Д. Шалапай, І. Костюк; по $1: Н. Бейєр, І. Калуш; по 50.: М. Старий, І. Стельмах, Н. Адамс, І. Дое; С. Солодкий 25 ц. До пушок назбирали Д. Рубаха $1.10 та І. Курчак 75 ц., разом $20.10.

Филаделфія, Па. — Відділ ОДВУ ч. 12: З фестину чистий дохід $29.60; на лісти назбирали: Д. Пасічник $5; М. Шеремета $3.75, М. Максимюк $1.25. До пуок ОУН: В. Павлівський $2; М. Шеремета 30 ц.; М. Максимюк 30 ц. На визвольну боротьбу жертвували: Дмитро Коник $3; Семен Рутецький $2; додано з каси $2.80, висилаємо разом $50.

За Центральну Управу:
Я. Гупак, фін. секр.

ЙОНҐСТАВН, О.

На інвалідів і визвольну боротьбу.

На Зелені Свята парох укр. православної громади, о. Василь Дяків, відправив панахиду за поляглих Стрільців Української Армії. Опісля виголосив проповідь, в котрій заявив, що нашим обовязком є помогти тим, що брали участь у визвольній боротьбі. Присутні в церкві зложили $6.90 на інвалідів, а члени Прогресивного Клюбу $2.30 на визвольну боротьбу. Гроші вислано до Обєднання.

Теодор Сенедяк.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На інвалідів.

В українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя зібрано на інвалідів $31.80, і ті гроші переслано через Обєднання на призначену ціль. Жертвували: о. М. Данилович $2; О. Лисак, М. Лисак, М. Мирош, А. Шрамек, В. Пастух, П. Малевич, І. Лисик і М. Андрушко по $1; В. Романюк 50 ц., а дрібними датками $21.30.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Лемківщину.

Комітет Допомоги Лемківщині переслав через Обєднання $20, призначуючи $1 на передплату „Нашого Лемка", а $19 на просвітні цілі Лемківщини.

За Комітет:
В. Карбовник, голова;
О. Роман, секретар.

Відповідальний редактор.

— Пане редакторе, я прийшов до вас поскаржитися на свою жінку. Вона мене до гробу заведе!

— Вибачте, але що я маю спільного з вашою жінкою?

— Як то?! Яж оженився через оголошення у вашій газеті, а ви є відповідальний редактор!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(85)

Коли велитень ґориль Бокінґем кинувся на землю, щоб тягаром свого тіла роздавити Тарзана, цей спинив падання тим, що скочив на ноги, і Бокінґем самий гримнув як довгий. Тарзан негайно запустив свої зуби в шию ґориля.

Ґориль почув, як дикі стогони напасника мішалися з його власними. Наомі Медисон також їх чула і новий страх огорнув її серце. Вона побачила, що її спаситель цілком збожеволів. Вона була переконана, що це Стенлі Обровський, і що внаслідок болю він озвірів.

Несподівано вона завважала, як заяснів ніж у руках людини і вбився в бік ґориля. Ґориль боровся завзято, але озвірілий чоловік розпучливо тримався його і впихав раз-у-раз ніж у волосисте тіло, що вилося з болю. Накінець ще одно дріжання, потім ослаблення і ґориль лежав непорушно.

Ввесь дикунський вираз щез із лиця чоловіка, коли він звернувся до Наомі і підніс її на ноги. Його сила давала їй дивне почуття безпеченства. Але вона скоро пригадала собі, що в цій околиці повно горилів і тому навіть найсильніша людина не могла перемогти їх усіх.